ΕΠΑ.Λ. Β' ΟΜΑΔΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Η βία στις διαπροσωπικές σχέσεις

Α. Αγαπητοί συμμαθητές,

Η αρθρογράφος σε μια ανάλυσή της για τη βία στις διαπροσωπικές σχέσεις, επικαλούμενη μαρτυρίες μελετητών, υποστηρίζει ότι η διαλεκτική σχέση των ανθρώπων διαμορφώνεται από τα συναισθήματα της αγάπης και της φιλονικίας. Τα μεν πρώτα τους ενώνουν, τα δεύτερα δε προκαλούν τις μεταξύ τους αντιπαλότητες. Αναρωτιέται ποιοι είναι οι λόγοι που προάγουν τη βία στο δυτικό κόσμο και διατείνεται ότι η διάψευση των προσδοκιών και η δυσθυμία που προκαλούν τα δυσεπίλυτα προβλήματα της ανταγωνιστικής κοινωνίας, γεννούν το θυμό. Η συμπεριφορά αυτή ενισχύεται από το συναίσθημα του φόβου το οποίο βιώνεται ως μία αόρατη απειλή. Τέλος, καταλήγει ότι η βία στις διαπροσωπικές σχέσεις πηγάζει από την κακοποίηση που υφίσταται ο άνθρωπος του τεχνοκρατικού κόσμου, στον οποίο οι θεσμοί δυσλειτουργούν, ο ανταγωνισμός γίνεται από νωρίς βίωμα και τα συλλογικά οράματα απουσιάζουν.

Β1. Αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι η βία στις ανθρώπινες σχέσεις έχει τις ρίζες της στο περιβάλλον του αδυσώπητου ανταγωνισμού, της ιδιοτέλειας και της εντατικής δουλειάς, στο οποίο εντάσσεται ο άνθρωπος από την παιδική του ηλικία. Τα παραδείγματα αυτής της αλήθειας αφθονούν. Γονείς και δάσκαλοι συχνά ταυτίζουν την επιτυχία του εφήβου με τους καλούς βαθμούς και τα πολλά πτυχία. Γι' αυτό ο μαθητής διαβάζει με εξοντωτικούς ρυθμούς, χρησιμοποιεί ακόμα και αθέμιτα μέσα, προκειμένου να πετύχει αυτούς τους ''ιερούς'' σκοπούς, που στην πραγματικότητα είναι τα μέσα της επιτυχίας του. Έτσι χάνεται η παιδική ηλικία, καταργείται η διαδικασία της αληθινής

μόρφωσης και καλλιεργούνται συναισθήματα που οπλίζουν το χέρι του εφήβου με πέτρες.

Β2. Η παράγραφος αναπτύσσεται με επίκληση στη λογική του δέκτη. Η συντάκτρια χρησιμοποιεί ως τεκμήρια τις αυθεντίες του Εμπεδοκλή και του Kemper, καθώς και τις έρευνες ψυχολόγων και ανθρωπολόγων μελετητών.

Β3. Η τρίτη παράγραφος είναι μεταβατική:

1. **Η συνοχή** με τη δεύτερη παράγραφο επιτυγχάνεται με τη διαρθρωτική λέξη ‘’λοιπόν’’ που δηλώνει συμπέρασμα.
2. **Συνεκτικότητα:** Το ερώτημα της τρίτης παραγράφου προοικονομεί την ανάλυση των αιτιών της βίας που θα επακολουθήσει. Εξάλλου το ερώτημα αυτό αποτελεί την κεντρική ιδέα όλου του κειμένου.

Β4. **Παραμέτρους = παρά + μετρώ** → μέτρημα
Δυσφορεί = δυς + φέρω → φορά
Συνολική = συν + ολικός → ολότητα
Συναναστροφή = συν + ανά + στρέφω → στροφή
Περιβαλλοντική = περί + βάλλω → βολή

Χιώτης ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Γ. Αγαπητοί καθηγητές,
Φίλοι συμμαθητές,
Κυρίες και κύριοι,

Συγκεντρωθήκαμε όλοι εδώ σήμερα, με πρωτοβουλία της διεύθυνσης του σχολείου μας, με σκοπό να εστιάσουμε σ’ ένα πρόβλημα που όχι απλώς μας απασχολεί, αλλά κυρίως φαίνεται να μας ανησυχεί. Αν και έχουν περάσει αρκετοί μήνες από τη δολοφονία του συμμαθητή μας που όπλισε τα χέρια των νέων της χώρας μας με πέτρες και ‘’μολότωφ’’ σε μια εξέγερση χωρίς όρια, το θέμα συνεχίζει ν’ αποτελεί αντικείμενο συζήτησης στις σχολικές κοινότητες και όχι μόνο. Στόχος, λοιπόν, της ομιλίας μου δεν είναι η αιτιολόγηση του παραπάνω φαινομένου, αλλά η αναφορά μου στους αμυντικούς μηχανισμούς που πιστεύω ότι μπορούμε να αναπτύξουμε ιδιαίτερα εμείς οι νέοι μέσα από ένα αξιακό κώδικα, με τον οποίο οφείλουν να μας γαλουχήσουν οι φορείς αγωγής.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

ΖΗΤ 1ο: Προκειμένου να ιεραρχήσουμε το αξιακό εκείνο σύστημα που θα σφυρηλατήσει την προσωπικότητα κάθε εφήβου με γνωρίσματα ανεξίτηλα και θα τον κάνουν να «μετουσιώσει το θυμό, την οργή και το φόβο σε μια θετική στάση ζωής», κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούμε σε όλες τις εκφάνσεις της ανθρώπινης οντότητας.

Α. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

Παιδεία – Γνώση: ουμανιστική, σφαιρική, πλουραλιστική, αισθητική, δια βίου και ανταποκρινόμενη στις ανάγκες της νέας τεχνολογίας

→ οπλίζει το νέο άνθρωπο με σωφροσύνη και σύνεση, κορυφαίες αρετές που ελέγχουν τις επιθυμίες και τα συναισθήματά του μέσα στα πλαίσια της λογικής, απορρίπτοντας την παράνοια της βίας και των μεθόδων της.

→ ενεργοποιεί τις κριτικές αντιστάσεις του φιλοπερίεργου εφήβου, ώστε με οξύνοια, προορατική ικανότητα, ευθυκρισία και παρρησία να διατυπώνει έναν τεκμηριωμένο αντίλογο απέναντι στις όποιες προσβολές της ελευθερίας του, να εκφράζεται με ευγλωττία και να διαθέτει πνευματική ανεκτικότητα.

→ διαμορφώνει ένα ελεύθερο και απροκατάληπτο πνεύμα, μακριά από το σκοτάδι της άγνοιας, της δεισιδαιμονίας και των παρωπιδικών αντιλήψεων που οξύνουν τα πάθη και αναμοχλεύουν τις ορμές, όπως την επιθετικότητα.

→ κατανοεί ο νέος το ιστορικό πλαίσιο της εποχής που ζει με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας, ερμηνεύει αιτιακά τα προβλήματά της, αναζητά λυσιτελή μέτρα για την αντιμετώπισή τους, με στόχο να πρυτανεύσει το πνεύμα του ορθού λόγου και όχι η βία του παραλόγου.

Β. ΗΘΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

Αξιοπρέπεια, φιλαλήθεια, υπευθυνότητα, τιμιότητα, σεβασμός και αυτοσεβασμός, αγνότητα, ανιδιοτέλεια, αλληλεγγύη, συνεργασία, δικαιοσύνη, άμιλλα, ισότητα.

→ διδάσκεται η νέα γενιά να σέβεται την ανθρώπινη οντότητα ως αυθύπαρκτη και μοναδική, αναγνωρίζει το δικαίωμα στη διαφορετικότητα και με αισθήματα συμπόνιας παρέχει εθελοντικά και ανυστερόβουλα τις υπηρεσίες της σε κάθε πάσχοντα συνάνθρωπο .

→ μαθαίνει ο έφηβος με συνέπεια λόγων και έργων να αναλαμβάνει τις ευθύνες του, όχι μόνο για ό,τι πράττει αλλά και για ό,τι παραλείπει να

πράττει.

→ συμπεριφέρεται με αίσθημα δικαίου και ανεξικακίας, εντιμότητα και ειλικρίνεια στις προθέσεις, ενώ παράλληλα υιοθετεί νόμιμα και θεμιτά μέσα για να εκφράσει τη διαμαρτυρία του κατά της αδικίας, των προκλητικών ανισοτήτων, της αδυσώπητης βίας.

→ εξωτερικεύει ο νέος την έμφυτη κοινωνικότητά του με αποτέλεσμα την υπεύθυνη και δημιουργική ένταξή του στο σύνολο.

Γ. ΨΥΧΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

Ευψυχία, γενναιότητα, θάρρος, αισιοδοξία, αγωνιστικό σθένος, πίστη σε ιδανικά, ισχυρή βούληση, ευαισθησία, γόνιμη αμφισβήτηση, υψηλό αυτοσυναίσθημα, αυτογνωσία, αυτοπειθαρχία.

→ αμφισβητούν οι οραματιστές ιδεολόγοι νέοι το κατεστημένο, όχι μέσα από την αντιδραστικότητα και το μηδενισμό αλλά με την καινοτόμο πρόθεση να οικοδομήσουν το νέο πάνω στα θεμέλια του παλιού.

→ νοηματοδοτούν τη ζωή του νέου, εμπνέουν τους αγώνες του, αποτρέπουν τη μοιρολατρική στάση ζωής και τον ενεργοποιούν σε κάθε περίσταση.

Δ. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΕΘΝΙΚΕΣ, ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

Ελευθερία, δημοκρατικό ήθος, συμμετοχή στα κοινά, αξιοκρατία, υγιές εθνικό φρόνημα, φιλοπατρία - εθνισμός, ειρήνη, οικουμενική συνείδηση.

→ παρέχονται στο νέο δυνατότητες για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και την επίτευξη των ατομικών του στόχων σε μια κοινωνία ισότητας, αξιοκρατίας και ίσων ευκαιριών.

→ αντιστέκεται στην προπαγάνδα και το λαϊκισμό, υιοθετεί αντικομφορμιστική στάση ζωής και μετατρέπει τη δημοκρατία σε βίωμα και τρόπο ζωής.

→ γνωρίζει ο νέος την παράδοσή του, συνειδητοποιεί την εθνική του ταυτότητα και μαθαίνει να συνυπάρχει ειρηνικά σε μια πολυπολιτισμική παγκόσμια κοινότητα.

ΖΗΤ 2ο:: Για να εστιάσουμε την ανάλυση μας στους φορείς που θα γαλουχήσουν τους νέους με τις παραπάνω αξίες, οφείλουμε να αναφερθούμε αφενός στο ρόλο των άμεσων φορέων παιδείας και αγωγής και αφετέρου στους έμμεσους φορείς που ταυτίζονται με το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον του.

1.Οικογένεια:

- Περιβάλλον συναισθηματικής ασφάλειας, στοργής, αγάπης.
- Παροχή βιωματικής αγωγής σε κλίμα αλληλοσεβασμού και δημοκρατικού διαλόγου.
- Επαναπροσδιορισμός των ρόλων των γονέων και δίκαιος καταμερισμός των υποχρεώσεων σε όλα τα μέλη της, ώστε να αναγεννηθεί η οικογενειακή εστία.
- Ενθάρρυνση της πρωτοβουλίας του παιδιού και ενίσχυση της αυτενέργειάς του, προκειμένου να διαμορφώσει το δικό του αξιακό κώδικα ως απόσταγμα της οικογενειακής αγωγής του.

2. Εκπαίδευση: Σχολικοί και εξωσχολικοί φορείς:

- Μαθήματα και εκπαιδευτικά προγράμματα, που θα συμβάλλουν στο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία και θα μετατρέψουν τη θεωρητική γνώση σε βιωματική μάθηση.
- Αντικατάσταση του δασκαλοκεντρικού και αυθεντοκρατούμενου σχολείου από ένα άλλο παιδοκεντρικό, που θα εμπνέει την αγάπη για τη γνώση και στο οποίο ο παιδαγωγός θα λειτουργεί με σύνθημα «να σε μάθω να μαθαίνεις» αξιοποιώντας τα επιτεύγματα της νέας τεχνολογίας.
- Έμφαση στην ανθρωπιστική παιδεία, στη δημοκρατική διαπαιδαγώγηση που τονίζει την αναγκαία σύζευξη δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και συντελεί στην κοινωνική συνειδητοποίηση του αυριανού πολίτη.
- Οι εξωσχολικοί θεσμοί – φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης και ξένων γλωσσών, ωδεία, αθλητικοί σύλλογοι – οφείλουν να προσφέρουν ερεθίσματα κοινωνικής ευαισθησίας αλλά και προσωπικής δημιουργικής έκφρασης, να ανιχνεύσουν και να καλλιεργήσουν δεξιότητες, πράγμα που μπορεί να αποτρέψει την ένταξη των νέων σε ομάδες καταστροφικής δράσης.

3. Έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης, πνευματική και πολιτική ηγεσία, εκκλησία και πολιτιστικοί φορείς.

- Πολυπρισματική και έγκυρη πληροφόρηση για την καλλιέργεια κριτικής σκέψης και τη διαμόρφωση πολιτικής συνείδησης.
- Οι πνευματικοί άνθρωποι, όταν βγουν από τους «γυάλινους πύργους» τους και πάψουν να ομφαλοσκοπούν, μπορούν με το διεγερτικό λόγο και το εκπολιτιστικό έργο τους ν' αγγίξουν τις καρδιές των νέων.
- Η πολιτική ηγεσία οφείλει να αφουγκραστεί τις ανησυχίες των νέων και να

ανοίξει δρόμους για την υλοποίηση των οραμάτων τους.

- Η συμμετοχή των νέων σε πολιτιστικούς συλλόγους, αθλητικά σωματεία, πολιτικές νεολαίες ακόμη και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις με διεθνή εμβέλεια θα συμβάλει στη διαμόρφωση μιας υγιούς πολιτικής στάσης ζωής.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Οι ηθικές αξίες αντικατοπτρίζουν την κοσμοθεωρία μας και διασφαλίζουν τα εχέγγυα της ελευθερίας μας. Αποτελούν σεμνά ιδανικά της ψυχής μας, επιτακτικά αιτήματα των καιρών μας, παρέχουν κίνητρα δημιουργικής ένταξης της νέας γενιάς σε μια κοινωνία που καλλιεργεί συναισθήματα «φιλότητας και όχι νείκους». Γι' αυτό οφείλουμε ως άτομα και ως φορείς να είμαστε θεματοφύλακες του κώδικα που εμπνέει και νοηματοδοτεί τη ζωή μας.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

(Η παραπάνω ανάπτυξη είναι ενδεικτική. Έχει περιλάβει ένα ευρύ φάσμα αναφορών, που φυσικά ο μαθητής δεν είναι απαραίτητο να καλύψει. Εξάλλου δεν αποκλείονται και διαφορετικές προσεγγίσεις του θέματος.)

ΧΙΩΤΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ